Euroopa Parlament
2019-2024

Istungidokument

B9-0341/2022

29.6.2022

RESOLUTSIOONI ETTEPANEK

nõukogu ja komisjoni avalduste alusel

vastavalt kodukorra artikli 132 lõikele 2

ülemaailmset maksukokkulepet kahjustavate riikide vetode kohta
(2022/2734(RSP))

José Gusmão, Manon Aubry, Martin Schirdewan
fraktsiooni The Left nimel

B9-0341/2022

Euroopa Parlamendi resolutsioon ülemaailmset maksukokkulepet kahjustavate riikide vetode kohta
(2022/2734(RSP))

Euroopa Parlament,

– võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingu (ELTL) 3. osa ja artiklit 116,

– võttes arvesse Euroopa Liidu lepingu (edaspidi „ELi leping“) artiklit 20,

– võttes arvesse Majanduskoostöö ja Arengu Organisatsiooni (OECD)/G20 maksubaasi kahanemise ja kasumi ümberpaigutamise kaasava raamistiku avaldust, mis käsitleb kahesambalist lahendust majanduse digitaliseerimisest tulenevate maksuprobleemide lahendamiseks ja millega oli 4. novembriks 2021 ühinenud 137 liiget 141st,

– võttes arvesse komisjoni ettepanekut võtta vastu nõukogu direktiiv hargmaiste kontsernide ülemaailmse madalaima maksustamistaseme tagamise kohta Euroopa Liidus (COM(2021)0823),

– võttes arvesse oma 19. mai 2022. aasta seisukohta ettepaneku kohta võtta vastu nõukogu direktiiv hargmaiste kontsernide ülemaailmse madalaima maksustamistaseme tagamise kohta Euroopa Liidus[1],

– võttes arvesse ELi maksuvaatluskeskuse 25. oktoobri 2021. aasta analüüsi „Revenue effects of the global minimum tax: country-by-country estimates“ (Ülemaailmse minimaalse maksumäära mõju tuludele: riigipõhised hinnangud),

– võttes arvesse Poola Majandusinstituudi 2020. aasta jaanuari uuringut „Tax unfairness in the European Union: towards greater solidarity in fighting tax evasion“ (Ebaõiglane maksustamine Euroopa Liidus. Suurem solidaarsus võitluses maksudest kõrvalehoidmise vastu),

– võttes arvesse kodukorra artikli 132 lõiget 2,

A. arvestades, et 8. oktoobril 2021 leppisid OECD/G20 maksubaasi kahanemise ja kasumi ümberpaigutamise kaasava raamistiku 140 liikmest 136 kokku, et rahvusvahelist maksusüsteemi reformitakse ja selleks kasutatakse kahesambalist lahendust, et lahendada majanduse digitaliseerimisest tulenevaid küsimusi ning seada äriühingu tulumaksus toimuvale konkurentsile alampiir sellega, et üleilmse miinimummäärana kehtestatakse 15 %;

B. arvestades, et 2020. aastal oli ainult kuues ELi liikmesriigis tegelik määr alla 15 %;

C. arvestades, et mitme läbirääkimisvooru tulemuseks oli leevendatud kohustus, mis on

[1] Vastuvõetud tekstid, P9_TA(2022)0216.

väiksem kui algne 21 % ettepanek;

D. arvestades, et kahesambalise reformi raames üleilmse minimaalse maksumäära kehtestamine tähendaks, et riikidele laekub igal aastal ligikaudu 150 miljardi USA dollari võrra rohkem tulu[2];

E. arvestades, et kui kehtestada selle ülemaailmse kokkuleppe II samba kohaselt tegelik äriühingu tulumaksu miinimummäär 15 %, oleks ainuüksi ELis äriühingu tulumaksuna aastas laekuv tulu ligikaudu 64 miljardi euro võrra suurem[3];

F. arvestades, et sõltumatute uuringute kohaselt võimaldaks ELi 25 % määr ilma eranditeta koguda 234 miljardit eurot[4];

G. arvestades, et liidus kohaldatakse maksuküsimuste suhtes seadusandlikku erimenetlust, kus õigusakt võetakse vastu nõukogu ühehäälse otsuse alusel;

H. arvestades, et 2021. aasta oktoobris väljendasid kõik OECD ja G20 riigid, sealhulgas kõik 27 ELi liikmesriiki, rahvusvaheliste maksureeglite reformimise kokkuleppele toetust;

I. arvestades, et niisugusele toetusele vaatamata on selle rahvusvahelise kokkuleppe II samba järgimist ja rakendamist käsitleva ELi direktiivi (edaspidi „II samba direktiiv“) vastuvõtmine majandus- ja rahandusküsimuste nõukogus kolmel korral nurjunud, sest ühehäälset otsust ei ole saavutatud;

J. arvestades, et Poola ja viimati ka Ungari on kasutanud vetoõigust, et II samba direktiivi vastuvõtmist liidus takistada, kuigi kõik ülejäänud 26 liikmesriiki on seda toetanud;

K. arvestades, et Ungari oli majandus- ja rahandusküsimuste nõukogu varasematel kohtumistel direktiivi rakendamisega küll nõus, kuid kui Poola oma pikaajalise veto tühistas, kasutas Ungari majandus- ja rahandusküsimuste nõukogu 2022. aasta juuni kohtumisel omakorda õigust panna direktiivile veto;

L. arvestades, et avaliku sektori tulu, mis ELile II samba direktiivi rakendamise tulemusel laekuks, oleks eriti vajalik Ukraina sõja ning selle majanduslike ja sotsiaalsete tagajärgedega toimetulekuks liidus, samuti maksuõigluse jaluleseadmiseks ja seetõttu, et pandeemia järel tuleb majandus kliimaneutraalsusele ülemineku alusel taastada;

Üldkaalutlused

1. kinnitab, et kehtivad rahvusvahelised maksureeglid on suures osas aegunud ning ei võimalda arvesse võtta majanduse üha suurenevat digitaliseerimist ega tõhusalt piirata maksudest kõrvalehoidmist ja maksustamise vältimist; rõhutab, et reegleid tuleb tingimata reformida OECD/G20 ülemaailmse maksukokkuleppe vastuvõtmise teel, et rahvusvahelised, ELi ja riiklikud maksusüsteemid vastaksid 21. sajandi uutele majanduslikele, sotsiaalsetele ja tehnoloogilistele nõudmistele;

[2] https://www.oecd.org/tax/international-community-strikes-a-ground-breaking-tax-deal-for-the-digital-age.htm
[3] https://www.taxobservatory.eu/wp-content/uploads/2021/10/Note-2-November-2021-1.pdf
[4] https://www.taxobservatory.eu/wp-content/uploads/2021/10/Note-2-November-2021-1.pdf

2. märgib suure murega, et viimastel aastakümnetel on arenenud majandusega riigid püüdnud üksteise võidu kehtestada äriühingu tulumaksule võimalikult madalat määra; rõhutab, et äriühingu tulumaksu keskmine määr on ELis järsult langenud, sest 2000. aastal oli see 33,3 %, kuid 2020. aastal vaid 22,7 %[5]; kordab, et äriühingu tulumaksule tuleb tingimata seada alampiir ja selleks tuleb kooskõlas ülemaailmse maksukokkuleppe II sambaga kehtestada 15 % minimaalne tegelik maksumäär;

3. rõhutab, et kehtivate maksureeglite, liikmesriikide ja kolmandate riikide maksureeglite vastuolude ning muu hulgas rahvusvahelise koostöö puudumise tõttu on hargmaistel ettevõtjatel võimalik tegeleda agressiivse maksuplaneerimisega, mille tulemusel neid maksustatakse tegelikult palju madalama määraga; tuletab meelde, et selle tagajärjel on väikeste ja keskmise suurusega ettevõtjate (VKEd) konkurentsipositsioon väga halb, sest neid maksustatakse palju kõrgema tegeliku maksumääraga kui hargmaiseid ettevõtjaid, mis on lubamatu;

4. taunib asjaolu, et kahju tõttu, mis tuleneb rahvusvaheliste tehingute kasutamisest maksustamise vältimise ja maksudest kõrvalehoidmise eesmärgil, jääb ELi liikmesriikidel igal aastal saamata 170 miljardit eurot[6];

5. rõhutab, et parlament võttis teise samba direktiivi kohta hiljuti vastu seisukoha, milles nõuab direktiivi kiiret rakendamist hiljemalt 2023. aasta jaanuariks;

6. rõhutab, et rahvusvaheline leping hõlmab ainult 10–15 % hargmaistest ettevõtjatest ning et lepingus sisalduvad erandid võimaldavad edasist maksustamise vältimist ja maksudest kõrvalehoidmist; rõhutab lisaks maksudest kõrvalehoidmise ja maksustamise vältimise dünaamilist olemust; kutsub komisjoni üles jätkama asjakohaste õigusaktide ajakohastamist, et seda olulist küsimust paremini lahendada;

Praegune otsustusprotsess ja riikide vetode mõju

7. rõhutab, et asjaolu, et maksupoliitika küsimustes on vaja nõukogu ühehäälset otsust, teeb praeguste probleemide lahendamiseks vajalike muudatuste saavutamise veel raskemaks; peab kahetsusväärseks, et praegune olukord põhjustab liidu maksueeskirjade ühtlustamisel pahatihti viivitusi, kuigi ühtlustamine oleks kõigile kasulik;

8. rõhutab suure murega, et riikide vetod on pidevalt paljudes olulistes maksuvaldkondades edasiminekut takistanud ning et selle tulemusel on nõukogus blokeeritud sellised ettepanekud nagu äriühingu tulumaksu ühtne konsolideeritud maksubaas, intresside ja litsentsitasude direktiivi läbivaatamine, äriühingute maksustamise käitumisjuhendi reform ja nüüd ka II samba direktiiv;

9. peab kahetsusväärseks, et teatavad liikmesriigid on maksuküsimustes vetostamise õigust ära kasutanud, selle abil ähvardanud ja kaubelnud, et saavutada soodsaid kokkuleppeid, saada kontsessioone ja kaitsta muid isiklikke huve, mis ei kuulu maksuvaldkonda ega ole sellega seotud; rõhutab, et nende vetode tõttu on oht, et põlistatakse kahjulikud maksutavad ja sotsiaalne ebaõiglus, mis vähendab liidu suutlikkust tulemuslikult toimida,

[5] https://tradingeconomics.com/euro-area/corporate-tax-rate
[6] https://pie.net.pl/wp-content/uploads/2018/07/PIE_Report_Tax_Havens_EU.pdf

edendada võrdseid tingimusi ning kaitsta oma kodanike ja VKEde parimaid huve;

Soovitatud meetmed ja reformimist vajavad valdkonnad

10. kutsub Ungarit üles viivitamata lõpetama ülemaailmse maksukokkuleppe mõttetu blokeerimine nõukogus; mõistab hukka olukorra, kus üksainus liikmesriik võib oma tahtmise saamiseks teha õiglasema maksustamise nimel toimuvas võitluses sellise ajaloolise kokkuleppe rakendamisele ja 26 ülejäänud liikmesriigile takistusi;

11. kordab oma üleskutset, et komisjon ei kiidaks Ungari riiklikku majanduse elavdamise kava heaks enne, kui riik on täielikult täitnud kõik Euroopa poolaasta riigipõhised soovitused õigusriigi valdkonnas ning rakendanud kõik Euroopa Liidu Kohtu ja Euroopa Inimõiguste Kohtu asjakohased otsused;

12. kutsub komisjoni üles kasutama teatavate maksumeetmete puhul ELi toimimise lepingu artiklis 116 sätestatud menetlust, et loobuda ühehäälsuse nõudest juhtudel, kui komisjon on seisukohal, et liikmesriikide õigus- ja haldusnormide erinevus moonutab siseturul konkurentsitingimusi; nõuab sellega seoses tungivalt, et neil põhjustel kiidaksid liikmesriigid heaks neis valdkondades ühehäälsuselt kvalifitseeritud häälteenamusega hääletamisele ülemineku; tuletab sellega seoses meelde, et kui Ursula von der Leyen kandideeris komisjoni presidendi ametikohale, lubas ta, et võetakse kasutusele aluslepingute klauslid, mille abil saab maksustamist puudutavad ettepanekud vastu võtta kaasotsustamismenetluse teel ja teha nõukogus nende kohta otsused kvalifitseeritud häälteenamusega;

13. palub komisjonil esitada uuesti ettepanek minna mitmes maksuvaldkonnas ühehäälsuselt kvalifitseeritud häälteenamusega hääletamisele üle, eriti kui see on vajalik maksupettuse, maksustamise vältimise ja maksudest kõrvalehoidmise tõkestamiseks, samuti maksustamisega seotud meetmete puhul, mis on seotud ELi keskkonna kaitse ja 2050. aastaks kliimaneutraalsuse eesmärgi saavutamisega Euroopa rohelise kokkuleppe abil; tuletab meelde komisjoni endise presidendi Jean Claude Junckeri 2018. aasta kõnet olukorrast Euroopa Liidus, kus Juncker nõudis, et maksuküsimustes hakataks rakendama kvalifitseeritud häälteenamuse süsteemi;

14. palub komisjonil ühtlasi kaaluda, kas oleks asjakohane rakendada ülemaailmset maksukokkulepet Euroopa Liidu lepingu artiklis 20 sätestatud tõhustatud koostöö menetluse teel; kutsub peale selle komisjoni üles uurima, kas on võimalik luua mehhanism, mille kohaselt tõhustatud koostöö oleks esmavalik olukordades, kus kolm või vähem liikmesriiki takistavad selliste maksustamismeetmete rakendamist, mille eesmärk on tagada siseturu nõuetekohane toimimine, võidelda maksupettuse, maksustamise vältimise ja maksudest kõrvalehoidmise vastu ning kaitsta keskkonda;

15. tuletab meelde, et 15 % maksumäär on absoluutne miinimum, ning julgustab liikmesriike sellest kaugemale minema ja kehtestama kõrgema maksumäära, et vältida võidujooksu madalaimate maksumäärade suunas, ühtlustades maksumäärad 15 %; märgib, et sellest saab tulevikus üksnes kasu olla, et saavutada ulatuslikumaid mitmepoolseid kokkuleppeid;

16. rõhutab, et olukorras, kus USA blokeerib rahvusvahelist lepingut seadusandliku akti rakendamata jätmisega, ei ole mitmepoolne konventsioon, millega nähakse ette kõigi

digiteenuste maksude ja muude sarnaste meetmete kaotamine ja peatamine kuni 31. detsembrini 2023, enam teostatav ja tuleks seetõttu tühistada;

17. rõhutab, et on õiguspärane, et liikmesriigid võtavad oma maksubaasi kaitsmiseks meetmeid, nagu kulude mahaarvamise keeld, kinnipeetava maksu meetmed, osaluserandi piiramine ja dokumenteerimise erinõuded, eelkõige siirdehindade osas;

18. rõhutab, et hiljutised uuringud on näidanud, et intressimaksete ja litsentsitasude direktiiv ning ema- ja tütarettevõtjate direktiiv võimaldavad liikmesriikidel suunata maksustamata passiivset tulu nii, et see jõuab madalate või nullmaksudega kolmandate riikide jurisdiktsioonidesse; rõhutab lisaks, et mõlemad direktiivid võivad motiveerida ettevõtteid looma valdusstruktuure alamaksustatud liikmesriikides, et saada kasu kinnipeetava maksu vabastusest; palub komisjonil uuesti algatada intresside ja litsentsitasude direktiivi läbivaatamine, mis on nõukogus blokeeritud;

°

° °

19. teeb presidendile ülesandeks edastada käesolev resolutsioon nõukogule ja komisjonile ning liikmesriikide valitsustele ja parlamentidele.